

Izšla vsak dan razen nedelj in praznikov.
—
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in uredniški prostor: 2857 So. Lawndale Ave.
Office of Publication: 2857 So. Lawndale Ave.
Telephone Lawndale 4835

LETO—YEAR XVII. Chicago, Ill., ponedeljek, 10. novembra (Nov. 10), 1924. ŠTEV.—NUMBER 265.

KONFUZIJA ŠE VLADA IN PRAVE JASNOSTI NI.

AMPAK JASNOST BO MORALA PRITI.

Če ne bo jasnosti, se bo smejala reakcija.

Washington, D. C. (Federated Press). — Med svetovaleci vlade je konfuzija v prvih dneh po volitvah, ki so vodili La Follette-Wheelerjevo kampanjo.

Wm. H. Johnston, predsednik organizacije strbujnikov in konference za progresivno politično akcijo, je dejal, ako se ustanovi nova stranka, mora priti iz ljudstva in ne iz par glavnih odborov. On ne bo priporočal ustanovitve nove stranke na konvenciji Ameriške delavske federacije v El Pasu. Njegovo mnenje je, da to ne spada v funkcije glavnih odborov velikih delavskih organizacij. Njih naloga je, da obdržijo pri življenju obstoječe organizacije v vsaki državi, v katerih so bile ustanovljene v zadnji kampanji, da so pripravljene za vsak slučaj.

Henry Strickland, predsednik organizacije železniških poštinskih uslužbencev, je izjavil, da se ne sme odlašati pod nobenim pogojem z ustanovitvijo nove stranke vprito velikega števila glasov, ki so bili oddani za La Folletta in Wheelerja. On je argumentiral, da republikanska stranka ni pokazala nobene druge moči kot veliki blatin volilni akla, katerega se upravlja državne organizacije. Navzočnost Dawesa v novi administraciji bo podžgala progresivce k bolj intenzivnemu delu.

Thos. F. Flaherty, tajnik organizacije poštinskih uslužbencev, je dejal, da se je pričel, da je bil vsejano seme za pravo liberalno stranko. Najbolje, kar se lahko dobi iz teh volitev je, da se napravi korak k novemu razporedjenju političnih elementov v tej deželi — v konservativce in liberalce. Sile reakcije, ki v tem trenutku vriskajo, pojdejo mogoče do skrajne meje v preganjanju delavcev v duhu Burlesonovega burbonizma, ampak če delavske sile nadaljujejo boj, tedaj se bo tek po dveh letih obrnil v drugo smer.

Frank Morrison, tajnik Ameriške delavske federacije in član strankarskega komiteja za potestni premijer, ki je bil tri leta na čelu avstrijske republike, je podal ostavko.

Generalna stavka v Avstriji vrgla Seipela.

Dunaj, 8. nov. — Centralni odbor železničarskih nameščenecv je danes jutraj pozval železnice v generalno stavko, ko je vlada odklonila povišanje mezd.

Ministrski predsednik Seipel je podal ostavko. Izjavil je, da je na rekonstrukciji Avstrije pod nadzorstvom lige narodov zmagali, kajti država ne more plačevati svojih nameščenecv tako kakor delavci zahtevajo.

Hainisch, predsednik republike, je sprejel Seipelovo ostavko. Sprejel pa je premijerja, naj vrši po vsej volji, da se najde njegov naslednik.

REDAKA STA UBIJA DRUG DRUGEGA.

Pittsburgh, Pa. — Dva Francozi sta pozvala drug drugega na ubijanje s pištolami, da rešita vsak svoj "čast". Ko se je razkazalo, da se spoznata, sta posnemala srednjeveških vitezo, sedaj spudanih grofov in baronov, ki se spopadajo s mečem in kopjem. Dvojbo je vodil Fournier, tekovski delavec, ki je pozval Pierca Biagiola na ubijanje, ker je posvečal preveč časa svojemu ženi. Dvojbo je vodil z goraz omenjenimi poslušniki. Dokler bodo delavci ubijali drug drugega na dvboj, ne bomo bili starišom, da bodo v volilni bitki.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Stari senator Lodge je umrl v bolnišnici.

Senator Brookhart je izjavil, da je bil osleparjen najmanj za 20,000 glasov. Progresivni kandidat v Ohiju tudi poroča o goljufijah.

Popolni izid volitev je zdaj znan, kar se tiče predsednika in kongresa.

Med delavci je zopet nevarnost pocepljenja.

Amendment za varstvo otrok je v nevarnosti.

Jugoslavija.

Pašić je sestavil vlado, katere izvrši vse priprave za volitve.

Vest, da je Radić pobegnil iz Jugoslavije, se vzdržuje.

Po svetu.

Velike slavnosti v Rusiji ob sedemletnici revolucije.

Proslava sedemletnice rojstva sovjetske Rusije v Londonu.

Generalna stavka v Avstriji; Seipel podal ostavko.

Herriot je namignil, da zaseže privatni kapital.

Zinovjevo pismo se je izkazalo kot falsifikat.

V Italiji se boje, da se Mussolini posluži diktature, ker izgublja moč z odpadanjem nezadovoljenih pripadnikov.

Silna gonja katoliških organizacij in voditeljev proti Herriotovi vladi na Francoskem.

Amendment za varstvo otrok v nevarnosti.

VELIKA DENARNA MOŠNJA JE PROTI AMENDMENTU.

Potrošila je velike vzote za njegov poraz.

Washington, D. C. — V krogih, ki so naklonjeni amendentu za varstvo otrok, postoji strah, da bo amendent poražen vprito glasovanja v Massachusettsu v tork.

Da amendent postane del ameriške ustave, morajo zanj glasovati legislature v 36 državah. Amendent bo poražen, ako proti njemu glasuje trinajst držav. Štiri so te storile, ko je bil na na splošnem glasovanju v Massachusettsu. O večini južnih držav se sodi, da bodo amendent odklonile.

Zenske organizacije, ki podpirajo ta amendent, sodijo, da je treba voditi boj, da se vest dekele vzbudi proti otroškemu delu. Ako se to doseže z agitacijo, tedaj bo amendent sprejet. Zenske organizacije se dobro zavedajo, da opozicija proti amendentu prihaja od inkorporiranih denarnih interesov, ki se boje, ako bo sprejet ta amendent, tedaj bodo sprejeti še drugi amementi v prilog delavskemu razredu. Zaradi tega se je denarna mošnja odločila, da prepreči če ta amendent.

Veliko denarja prihaja od tekstilnih baronov in drugih podjetniških interesov, da se porazi amendent za varstvo otrok. Govorniki odhajajo na vse štiri vetrove in govore proti amendentu. Ti govorniki imajo nalog obdelati razne skupine farmerjev in malih trgovcev. Na svojem agitacijskem potovanju dele letake, ki govorijo o strašni nevarnosti za industrijo, ako bodo otroci hodili v tovarno mesto v kolo garati za lakomne podjetnike. To delo se vrši bolj tajno in veliki kapitalistični dnevniki ga ne obešajo na veliki zvon, da ne opozorijo delavstva, kako rujejo fabrikanti proti za delavce izredno važnemu amendentu.

Žene se tudi jeze, ker se predsednik ni udeležil aktivno kampanje za sprejem tega amementa v državi Massachusetts.

VREME.

Chicago je v okolici. — V tork hladnejše proti večeru in morda naliv. Temperatura zadnjih 24 ur: najvišja 52, najnižja 33. Sonce izide ob 6:34, zaide ob 4:34.

POCEPLJENJE JE POGUBA ZA DELAVCE.

TO JASNO PRIPOVEDUJE POCEPLJENJE TEKSTILNIH DELAVCOV.

Organizirani niso nič manj kot šest nasprotnih unijah.

New York, N. Y. — Šest nasprotnih unijah si uniž deli moč tekstilnih delavcev, ki se žele ubraniti znižanju mezde in ki zdaj zanesljivo pride, ko sta bila Coolidge in Dawes izvoljena. To pocepljenje tekstilnih delavcev je največ krivo, da so tekstilni baroni lahko uvedli odprto delavnico v svojih tovarnah v Novi Angliji in v južnih državah. Ogromna večina tekstilnih delavcev ne pripada k nobeni uniji, ker se vsaka unija hvali kot najboljša in nasprotuje drugim unijam. In ker so ostali delavci organizirani v teh unijah, si lahko vsakdo predstavi, da je delavcem težko voditi boj za zboljšanje svojih razmer.

Ako bodo letošnjo zimo zopet zastavili tekstilni delavci, tedaj se bo razvila taka situacija kot v letu 1922, ko je organizacija United Textile Workers vodila boj v Manchesteru, N. H., v Blackstone Valleyju v Rhode Islandu in še v nekaterih krajih. Amalgamated Textile Workers v Pawtuxet Valleyju v Rhode Islandu in One Bg nion in United Textile Workers pa v Lawrenceu, Mass. In ena največjih organizacij American Federation of Textile Operatives, ki ima kontrole v Fall Riverju in New Bedfordu, ni pozvala svojih članov na stavko, ampak je le tiho podpirala stavkarje v drugih krajih. Njeni člani so ob času stavke opravljali čezurno delo, tekstilni baroni so se pa smejali v pest.

Organizacija United Textile Workers lahko račun na pomoč od Ameriške delavske federacije in ona ima tudi člane v tovarnah v južnih državah. Obrnila se bo na konvencijo Ameriške delavske federacije v El Pasu za materialno in finančno pomoč. Njena najmočnejša postojanka je v Blackstone Valleyju v Rhode Islandu. (Dolje na 3. strani.)

Kako je zmagal Kulič.

V Oak Parku je 22,292 registriranih volilcev, našli pa so 25,032 glasov.

Oak Park, Ill. — V Oak Parku, Ill., severozapadnem žičarskem predmestju, je v volilnem imeniku vpisanih 22,292 volilcev, toda na volilni dan 4. novembra je bilo oddanih 25,032 glasov. Ogromna večina je volila Coolidge in ostale kandidate stare garde. Okrajna volilna komisija mora zdaj rešiti vprašanje, odkod je prišlo 2740 volilcev. Lokalni volilni uradniki se izgovarjajo, da so dotični volilci izostali od registracije "valed pomote", naker so na volilni dan dobili glasovnico, ko so prisegli, da so volilni opravilci.

SENATOR LODGE UMRL.

Boston, Mass. — Zvezni senator Henry Cabot Lodge je umrl večeraj v bolnišnici v Cambridgu v starosti 74 let. Kot senator iz Massachusettsa je bil neprestano izvoljen skoro 31 let.

Pokojni senator Lodge je bil poznan kot navdušen pristaš republikanske stranke, ki je z njim izgubila konservativnega zastopnika, ki je bil vedno hud nasprotnik progresivcem.

Bivša nemška kolonija na prodaj.

London, 8. nov. — Nemčija ima priložnost, da kupi dober kos svoje bivše kolonije Kamerun v zapadni Afriki, katero je bila ovojila Anglija. Prejšnja delavska vlada je odredila, da se dne 24. novembra na javni dražbi v Londonu proda 50,000 akrov sveta v tej koloniji. Svet obstoji iz velikih plantaj. Kupei niso omejeni; vsakdo lahko kupi, tudi Nemci.

Brookhart izjavlja, da je bil okraden.

Pravi, da je bil ogoljufan najmanj za 20,000 glasov; vrtil se bo kontest. — Volilne sleparije v Ohiju.

Sioux City, Iowa. — Senator Smith W. Brookhart je izjavil zadnji petek, da je bil pri štetju glasov osleparjen najmanj za 20,000 glasov. Zato pozdravlja zahtevo svojega poraženega nasprotnika, Daniela F. Steeka, za ponovno štetje. Ponovno štetje mora odrediti in voditi edinole novi senat. Brookhart pravi, da senatno štetje pokaže volilne sleparije v pravi luči.

Cleveland, Ohio. — Albert F. Coyle, progresivni kandidat za kongresnika v 22. distriktu države Ohio, je naslovil protest na klerka reprezentativne zbornice proti sleparskemu štetju glasov v njegovem slučaju. Coyle pravi, da so ga korumpirani volilni uradniki oropali za tisoče glasov menda na odredbo voditeljev stare garde.

Popolni elektoralni glasovi.

La Follette je izgubil tudi North Dakoto, Davis pa Novo Mehiko. — Izid glade kongresa je zdaj znan.

Washington, D. C. — Glasovi za predsedniške kandidate v vseh državah so končno preštet. Na podlagi končnega rezultata je Coolidge zmagal z majhno večino v Severni Dakoti in Novi Mehiki. Coolidge ima torej 382 elektoralnih glasov, Davis 139 in La Follette 14.

Popolni rezultat volilne borbe za kongresnike in senatorje kaže sledeče razmerje v prihodnji apodnji zvezni zbornici: republikanci 247, demokrati 182, farmerji-laboriti 3, socialisti 2. V senatu je 54 republikancev, 40 demokratov in 1 farmer-laborit; en sedež je izprazen. Med republikanci v reprezentativni zbornici je 12 La Follettevih progresivcev, med onimi v senatu pa 4.

"KAJ PA JE PAR DOLARJEV?"

Tako je odgovoril proletarski mladenci.

New York, N. Y. — Sodišče je razsodilo, da mora American Railway Express kompanija plačati 20-letnemu Benjamin Warshofskemu šest deset tisoč dolarjev odškodnini za izgubo obeh nog. Ko je bila sodba razglašena, so takoj radovedni časnikarski poročevalci šli v mladega proletarja, kaj bo počel s toliko denarja. Mladenci jim je pa odgovoril: "Kaj se jaz brigam za par dolarjev? Ti mi ne bodo vrnilili mojih nog."

Mladenci je ponosil, ko je bil pri eksperimentalni družbi uslužben kot sel. Obrnil se je po zgornjih besedah proti časnikarskim poročevalcem in jim rekel bridko: "Ako mislite, da bi jaz kdaj raznašal zavoje, ako bi kdaj imel priliko naučiti se katerega rokodelstva?" V teh besedah je bila obsodba sedanjega krivičnega gospodarstva.

JERUŠ KUNAJO BLIZO KAPITOLA.

Washington, D. C. — Policija je odkrila komaj blok proč od kapitola tri kotle za kuhanje jereša, več kot tisoč galon namake in precej nakuhanega žganja.

Tihotapei so imeli v najemu tretje nadstropje. Kuhali so silovsko in žganje iz breškev. Predajali so ga seveda ljudem, ki so imeli kaj pod palecem. Njihovi odjemalci so bili bogati ljudje.

DONODNINSKI DAVEK PREKLICAN.

Portland, Ore. — Ljudstvo je s splošnim glasovanjem preklisal donodninski davek, katerega je uvedla legislatura v letu 1923.

VELIKE SLAVNOSTI V SOVJETSKI RUSIJI.

Proslava sedemletnice rojstva sovjetskih republik. Orjaški pohod v Moskvi. Slavnosti v Londonu.

RAKOVSKI VEEL V FOREST CARJEVO PALAČO V PARIZU.

Moskva, 8. nov. — Sedanja proslava sedemletnice ruske komunistične revolucije je najslavnejša med vsemi, ka jih je bilo doslej. Proslava, ki traja tri dni, se zaključuje jutri.

Večera je bila orjaška parada rdeče armade. 12,000 kmških rekrutov je pred Leninovim mavzolejem na Rdečem trgu priseglo, da bodo zvesti principom revolucije. Trockij, Stalin, Rikov in Kamenov so bili glavni govorniki na Rdečem trgu.

V pohodih delavskih organizacij so nosili karikature MacDonalda, bivšega angleškega premijerja, ameriškega državnega tajnika Hughesa in drugih inozemskih državnikov.

Sinoči je bila Moskva ena sama žareča masa rdečih elektrinih luči in transparentov, razsvetljenih z alegoričnimi figurami, ki so predstavljale revolucijo.

Lunačarskij, prosvetni komisar, je v svojem govoru omenil tudi ameriške volitve, rekoč, da so dobra šola za tiste delavce, ki se pričakujejo kako pomoč od Amerike; isto velja tudi za Anglijo.

London, 8. nov. — V prostorni dvorani stare ruske poslaniške palače v Londonu, kjer se nahajajo caristi prirejali slajne ples, je bila sinoči proslavljena sedemletnica ruske revolucije. Kristijan Rakovski, sovjetski opravniki poslovi v Angliji, je vodil proslavo in sprejemal goste.

Palača je nudila velik kontrast napram konservativnemu Londonu v sedanjem konservativnem času. Na palači je bila razobešena ogromna rdeča zastava in van dvorana je bila dekorirana rdeče. Večje število inozemskih diplomatov se je odzvalo vabilu. Med gosti sta bila tudi pisatelja H. G. Wells in George Bernard Shaw. Baldwin, ki je bil tudi povabljen, se ni odzval. MacDonald se je oprostil, da ga nekaj zadržuje.

V sprejemni dvorani je stalo dvanajst moč v delavski obleki in z velikimi rdečimi rutami okrog vratu, ki so sprejemali goste.

Paris, 8. nov. — Rakovski, ruski sovjetski poslanik v Londonu, je večeraj odpotoval nazaj v London. V Parizu se je mudil štiri dni. Rakovski je vzel v posest sovjeto veliko rusko poslaniško palačo, v kateri so nekateri ruski carji, ki so posetili Pariz, in veliki knezi imeli dobre čase. V palači se nahaja miza iz čistega zlata, ki je vredna \$100,000. Vse pohištvo se ceni na milijon dolarjev. Rakovski je najprej pogledal v arhive, toda našel je malone prazne. Carjev poslanik je uničil vse dokumente, ki so imeli kako važnost.

KOVINSKI INTERESI SO RAZDELILI LEPO POGAČO MED SEBO.

Washington, D. C. — V pet in trideset tovarnah, v katerih tali jo in rafinirajo zink, so izplačali v letu 1923 delavcem \$16,893,864 na mesli, katerih je bilo 11,918, poroča trgovski department. To pomeni, da je vsak delavec povprečno zaslužil na leto \$1,400 v tej industriji. Tovarnarji cenijo vrednost produkta na \$30,049,786, kar pomeni, da je bilo \$13,150,000 kosatega dobička, od katerega je treba odbiti še mesečne plače.

Pri izločevanju emajlirane posode je bilo zaposlenih 35,237 delavcev v letu 1923, ki so prejeli \$42,635,592 v mesdah. Tovarnarji so ocenili vrednost produkta na \$86,405,474, kar pomeni, da kosmati dobiček znaša \$43,770,000, od katerega je treba odbiti še mesečne plače.

Pašić zopet pašuje v Jugoslaviji.

Vest, da je Radić pobegnil čez mejo, se ponavlja. Volitve za novo skupščino so gotova stvar.

Belgrad, Jugoslavija, 8. nov. — Ministrski predsednik Pašić je večeraj sestavil nov kabinet. V novi vladi je dvanajst radikalov in štirje demokrati disidenti. Dr. Ninčić je zopet minister zunanjih zadev.

Pašić je dejal, da naloga sedajoče vlade je, da aranžira volitve. Razpust skupščine se izvrši prihodnji teden. Vse stranke se strinjajo, da splošne volitve so edini izhod iz krize, ki traja že mesec.

Dunaj, 8. nov. — (Poroča A. R. Decker). — Nikola Pašić se je vrnil na krmiho in položaj v Jugoslaviji je danes zopet tam, kjer je bil pred več meseci, ko je belgradska vlada podala ostavko po prihodu Radićevih poslancev v skupščino. Takrat so se Radićevi poslanci pridružili opozitji in ustvarili večino proti Pašiću.

Od tistega časa je več kabineto poskusilo, aro brez uspeha. Stefan Radić je odklonil vsak kompromis in odločno zahteval hrvatsko republiko. Vporabil je vsa mogoča sredstva proti Srbom in šel je celo v Moskvo, kjer je vpisal svojo stranko v knežko sekcijo tretje internacionale.

Radić je hotel združiti balkanske kmete in delal je za revoluto v jugoslovanski armadi. Zdalj poročajo, da je pobegnil čez mejo kakor hitro je izvedel, da se vrne Pašić na čelo vlade. Pašić je napovedal boj na smrt vsem revolucionarnim elementom v Jugoslaviji.

Pašićeva vlada nima večine v skupščini, zato bo skupščina razpuščena in vršile se bodo volitve za novo zbornico. Od teh volitev je odvisna usoda sedanje Jugoslavije. Volitve bodo nekaj plebscit, ki odloči, da li Jugoslavija ostane centralistična kot hoče Pašić, ali postane federativna kakor zahteva Radić.

Herriot je namignil, da prevzame kapital.

Ko so ga vprašali, kje vzame denar za kritje stroškov, je odgovoril, da tam, kjer je.

Paris, 8. nov. — Premijer Herriot je večeraj namignil v zbornici, da vlada mogoče zaseže privatni kapital, če bo treba. Tekom debate o budgetu je desničarska opozicija vprašala, kje vlada vzame denar za izravnanje proračuna. Herriot je odgovoril: "Denar vzamemo tam, kjer je."

Ta odgovor je izval vihar na desnici. Opozicija je zahtevala, da Herriot pojasni, če misli a tem prevzete privatnega kapitala. Toda Herriot je predlagal, da se interpelacija odgodi. Zbornica je podprla njegov predlog s 393 proti 117 glasovom.

ŠTIRJE SO SE POSLOVILI OD JECE.

Mound City, Ill. — Iz okrajne ječe v okraju Pulaski so pobegnili štiri ječniki. Med ubežniki je tudi en morilec. Ječniki so planili mimo šerifove čene, ko jim je prišla obred. Med njimi je zamorec Raymond Meeks, ki je čakal na obravnavo zaradi umora. Obtožen je, da je umoril Clarence Eubanksa.

Nemška jadrenica brez jader priplave v Ameriko.

Berlin, 8. nov. — Nemški inženir Fletner je iznael ladjo s stolpiči, katere obraba veter in kateri, potem generirajo elektriko silo, ki goni ladjo. Kadar ni dovolj vetra, goni stolpiče motor na gazolin. Stolpiče so tako postavljene, da se obrnejo 120-krat v minuti, kadar jih žene veter. Fletner pravi, da bo njegova iznajdba revolucionizirala plovidbo. Prva ladja je že zgrajena in zdaj demonstrira. Zdalj grada drugo in ko bo gotova, odplove v New York, da demonstrira Američanom važnost iznajdbe.

Vesti iz Jugoslavije.

red trpečih tovarišev.

Clovek ima v sebi gore dobrih lastnosti. Kaj torej rabi sveto pismo, saj čuti v sebi, kaj je prav in kaj ne. Dobra nagnenja pridejo v človeku sama od sebe. Če ho-

Najprej ni bilo stalnega dne, davi se je navadno praznoval ob koncu leta. Na jugu je bil praznik nepoznan skoraj do polovice prejšnjega stoletja. L. 1858 je governor države Virginija priporočal legislaturi priporočanje tega praznika. Končno je Lincoln l. 1864 izdal proglas, s katerim

Politne razmere v Julijski Kra-
jini so le odkor po zasledu primer-
ske kraje Italijani, zelo neredne.
V nadnjen času pa se množe slu-
čaji, ki naravnost vpijejo a svo-
je škandaloznostje. Politno ravnal-
tstvo namešča na slovenskih
tleh za poštarije in poštarike lju-
di, ki nimajo ne izobrazbe, ne po-
trebne točnosti, torej vsega, kar
je za tako važno službo kot je pri-
pošti, neobhodno potrebno. Slo-
venske prošle odbijajo, ker se
jim ne zde dovolj fašistovski in
krivohrbtini ter nastavlajo Ita-
lijane, ki znajo komaj čitati in pi-
sati ter uradujejo kadar in kakor
se jim hoče. Fašistovski Italiji se
menja res zdi, da leži Julijska

Požar v Gorenjah pri Kranju
— Dne 23. okt. okoli 9. ure zveče
je izbruhnil v gosposdarskem
podlopi gospoda Stetfeta v Gorenjih
pri Kranju požar, ki je v nekaj
minutah upepeli pod in hlev. V
priliko akeije je vrlo v prvi vrsti
ustrovoljno gasilno drutvo Pri-
akov, ki je z največjo preprosti-
rasirjenje ognja. Prišli so takoj
na kraj nesreče in vrli svo-
dolžnost ob splošnem priznanju
občnatva. Ogenj je zanetla, ki
ktor se domneva, zlobna roka. Še
da je precejnja. Znašlino je, da
je to v bližini Kranja je trtiti
požar tekem enega meseca. Ljudi
stvo je menja, da se klasi
kranjski okolici organizirana
pa, ki spravlja ljudi iz maš

Zato ni delavcu in kmetu, ki razmišlja o teh stvarih težko voliti med kapitalizmom in socializmom, ako sovražnik samega sebe, svoje družine in svojih z njo vred trpečih tovarišev.

Zinovjevo pismo — dokazan falsifikat.

Tamoni dokument, ki je pomagal poraziti delavsko stranko v Angliji, je potvora.

London, 8. nov. — Londonski burzorni listi so zdaj prislili priznati, da je Zinovjevo pismo, ki je igralo tako veliko in za delavsko stranko tako usodno vlogo med zadnjimi volitvami, ponarejeno. Deloma je to priznala bivša delavska vlada in MacDonald sam, ki je izjavil en dan pred svojo demisijo, da vlada ni nikdar videla originala dotičnega pisma. Zdaj je pa prišlo na dan, kako je falsifikat prišel v roke zunanjega urada. Usadnega potrdila pa še ni, da je vse to resnica.

Angleška admiraliteta ima že dolgo časa špijone v Moskvi. Špijoni so neki zelo prefrigani, ampak so vsajski policiji, ki je znana pod imenom "čeka", je še bolj prefrigana. Angleški špijoni so ji dobro znani, toda dokler niso škodljivi, jih pusti na miru in skrbno nadzoruje. Da se preprta, kako daleč pojdete volitvi, da čaka dovolila nekemu špijonu, da je prišel v pisarno predsednika tretje internacionale in dobil je priliko, da je pogledal nekaj pism. Pisma so bila seveda nastavljenjena. Med temi je bilo tudi pismo s podpisom Zinovjeva, katero poziva angleške komuniste, naj delajo za upor v armadi in mornarici. Vohun je hitro fotografiral to pismo in odšel, čaka je pa pustila, da je poslal fascimil v Anglijo.

Kaj so hoteli boljševiki doseči s to pastjo, ni povsem jasno. Vsekakor so hoteli tik pred volitvami podkuriti MacDonaldovi vladi, katere niso prav nič ljubili; obenem so hoteli potegniti angleško admiraliteto.

Ko je MacDonald zadnji teden vedil preiskavo, je dognal, da original pisma ni bil nikdar poslan komunistični stranki v Angliji. Prišla je le fotografija pisma, ki je bila razmnožena in en iztis je bil oročen zunanjemu uradu, druge so pa dobili v roke konservativci, ki so jih objavili v namestnem, da vržejo "boljševičko bombo" v volino kampanjo. MacDonald je takoj sumil, da stvar je v redu, ali ko je videl, da je zadeva znana njegovim političnim nasprotnikom, je mislil, da jim izbije orožje iz pesti, če fascimil objavi in pošlje protestno noto v Moskvo. Pozneje je videl, da je nasledel, toda bilo je prepozno, da bi bil popravljen napako.

NEKAJ DELAVSKIM PRIJAZNIH KONGRESNIKOV JE PORAZENIH

Washington, D. C. (Federated Press). — Velika denarna močnja je napela vse svoje moči, da ponazi delavcem kolikšaj prijazne kongresnike. V Pennsylvaniji je bil porazen kongresnik John J. Casey, v državi Ohio pa gen. I. Case R. Sherwood in Robert Croser. Ti trije kongresniki so bili aktivni v prid delavstva v vsakem boju v kongresu in njih poraz pomeni, da ne bodo tako radi poslušali glas delavstva v prihodnjem kongresu.

V državi Ohio je bil porazen tudi Fitzgerald, ki je bil po imenu republikanec. Ta kongresnik je izdelal zakon za odškodninsko zavarovanje v Distriktu Kolumbi. Zavarovalne družbe so napela vse svoje moči, da je bil porazen. Victor Berger, socialist in Milwaukee, in Meyer Jacobstein, demokrat iz Rochestra, bodeta v temni bodočega kongresa vodila boje za delavce. Jacobstein je bil preje profesor ekonomije in predavalec med organiziranimi krogi delavci in krojaškimi podjetniki.

SUSA V LOUISIANI JE ZDAJ PROCI

New Orleans, La. — V Louisiani ni bilo take suše od leta 1833, kot je bila letos. Ta suša je zdaj minila, ko je prišlo deževati v Baton Rouge. Dej je seveda prišel prepozno. Potrebnovali so ga že prej, pa ga ni bilo.

Sacco-Vanzettijeva demonstracija v Parizu

Pariz, 8. nov. — Okrog 3000 anarhistov in komunistov je silno prikoračalo pred ameriško poslanstvo s namenom, da demonstrirajo v prid Saccu in Vanzettiju. Na čela eksekucije v ameriški policiji je preprečila demonstracije v bližini poslanstva.

Kako se uče gluhohegovoriti.

Gluhohegovorci se učijo govoriti s pomočjo glasovnih organov.

Nemost je samo posledica gluhohe. Kakor n. pr. počiva mlin, ako kolo, ki mu zmanjka vode, tako zastane govorni organ, ki ga ne dražijo slušne pobude. Človeštvo si je moglo ustvariti govor, to najvišjo dobro, ki ga odklikuje pred drugim stvarstvom, samo s pomočjo slušnih pobud. Znanost pa je dokazala, da se dajo slušne pobude do visoke mere nadomestiti z vidovnimi in tipnimi. Na tej bazi stoji tudi pouk v modernih gluhohegovornicah.

Znano je, da tvorijo ustnice za večino glasov stereotipne podobe. Zlasti veljajo za vokale pa tudi za mnoge konsonantov. V zstrajno vajo je torej mogoče, da moremo razumeti govor iz premikanja ustnic. Vendar je treba za to spretno kombinacije, zlasti v slovenščini, ki ima po več glasov s enako ustno nastavo n. pr. "b-p-m", "d-t-n", "s-z", "f-v" i. dr. Zato se lahko primeri, da zamenjam besedo "boba" s "pomen", "gosa" s "kost" itd. V stankovi zvezi pa nam pomaga kombinacija, da se izognemo takih zamenjav, to pa le ob dobrem pojmovanju. Ako tedaj povem s ustnicami: "Včeraj sem šel v kost". Kdor pa jezika ne razume, bo seveda bral, kakor bo naneslo.

Gluhohegovorci se vadi v gluhohegovornici predvsem čitanja z ust. Ker pa ustnice same ne izražajo vseh glasovnih podob, si mora otrok pomagati tudi s otipavanjem jabolka na vratu, kjer zavzamejo zvenečih glasov. Poleg nastave ustnic mora opazovati tudi nastavo zob in jezika ter tresenje nosne resonance za glasove, ki jih govorimo skom nos (m, n). Obenem se uči napovedati pojme pridobljenih besed, da se mu utrdi optični spomin. Za te elementarne vaje, ki so skoro bolj mučne za učitelja nego za otroka, je potrebno najmanj eno leto. Na tej osnovi se gradi potem konkretni in abstraktni govor, seveda v mejah, ki jih stavi potrebe praktičnega življenja.

Izkušnja je pokazala, da si more pridobiti otrok že v osmih letih toliko spretnosti v ogledovanju in kombinaciji ter izražanju lastnih misli po glasovni poti, da se more potem docela svobodno gibati med slušnim svetom, ter si izbrati ta ali oni praktični poklice. Seveda je napredek odvisen od otrokove nadarjenosti, pa tudi od okolice, v kateri otrok živi. Ros da je pouk v glasovnem govoru za gluhohegovornike nenaravna in dokaj težka, za učitelja pa na vso moč naporen, toda ubogemu invalidu je to edina pomoč, ki ga reši vsaj enega zla — nemosti. Ko zapusti gluhohegovornico, ni več "mutee", temveč polnovaljen član človeške družbe. Skoro bi rekli, da niti gluhi ni več, ker "poslušajo" z očmi.

Dolžnost staršev in ljudi sploh, ki obsejajo s šolanjem gluhohegovornic (bolje rečeno: gluhohegovornikov), bi bila, da bi se dosledno posluževali glasovnega govora. Saj ni potreba nič drugega, nego razloženo pregibati usta. Popolnoma napačno pa je tisto pošli-kretanje, ki ubija ves neizmerni trud gluhohegovornice. Zato obsejajo s šolanjem gluhohegovornikov samo v glasovnem govoru! Le v krajnem primeru se poslužujejo pisane besede, kretnje pa le v toliko, kolikor jo porabljajo tudi sicer čisto naravno in neprisluseno.

MOTORIST USTRELJEN

Philadelphia, Pa. — Butler, komisar za javno varnost, je izdal za policije odredbo, da naj pri me vsakega motorista, ki vozi z veliko hitrijo kot nore in tako ogroža varnost drugih ljudi. Policiji so amatrski odredbo za resno in so ustrelili Clyde Newmana, ki je divjal po cesti kot divjak, ko ga niso mogli dobiti.

SENATOR OBDOJEN KOT TIHOTAPNO E ŽGANJEM

Jackson, Tenn. — R. B. Swink, senator v zadnji legislaturi, je bil obdojen na pet mesecev in dveh dni v dvajset dni zapora, ker je bil nezvesten sodišču spoznan krivim, da je kršil Volsteadovo postavo. Senator je vložil pritožbo.

Za naše farmarje.

Razni nasveti za november.

Forski od kaline (privet), rumenega dreva, divjega dreva, svibe, psikoveca in droulje, katere uporabljajo za nasajanje živih plotov okoli hiš, so najboljše, ako so porezani v novembu. Odrezki morajo biti od pet do šest palcev dolgi in les mora biti eno leto star. Če listje še ni odpadlo, ga je treba s porezkov osmukati, večje povezati v male snočice in jih zakopati s vrhom pokonei, da tako ostanejo v zemlji skozi zimo. V pomladnem času, predno poženejo, jih je treba posaditi v gnoj, čisti in prhki zemlji. Ponekod se ravnotako ukvarjajo s porezki od vrtnice, ki istotako dobro uspejo.

Če je travnik potreben pognojjen, je najboljšje potrositi ga s finim, dobro segnilim gnojem sedaj, ko bo zamrznila zemlja. Gnoj je pustiti, da leži na travniku vsaj dve uri in ga odgrabi kakorhitro prične poganjati trava. Gnoj mora biti dobro premešan, kajti ako je trava zelena, sveži gnoj pomori korenine.

Polje alfale ne sme biti pognojeno niti se ne sme pokositi pozno jeseni, da bi ne mogla več pognojiti, predno pade sneg in se rastlina dovolj okrepi, predno nastopi zima. Najboljšje je deteljše pustiti čez zimo poraščeno s šest do osem palcev visoko deteljo (alfalfo), ker to je ravno pravo pokrivalo, ki varuje korenine pred hudimi zimami.

Razne čebule in gomoljke za cyetlice, ki jih je mogoče prisliti k rasti v zimski dobi, je najboljšje posaditi precej zgodaj. Zdaj je še zadnji čas. Postaviti je treba lončke in posode na hladni, temni in vlažni prostor. Najboljšje je sračna klet, kjer naj stoji kakih šest ali osem tednov, predno se jih postavi na svetlo. To je potrebno, da razvijejo jakе korenine, predno začnejo gomoljke poganjati. Krepkosti, lepa razračenost in krasota evellice odvisi v veliki meri od moči korenin, ki so se razrastle, ko so bile gomoljke vsajene. Ko so rastline prinesene iz temne kleti, jih je treba stopnjevanje in ne kar nenkrat izročiti solnčni luči. Par gomoljki, sedaj vsajenih, bo dalo stanovanjski sobi neprimerno lepoto o Božiču ali Novem letu. Poakusite a par gomoljkami že letos.

Pomanjkanje dobre semenske kornu bo hrkone zelo obšutno prihodnjo spomlad. Malo je farmarjev, ki si morejo iz svojega pridelka nabrati zadostne količine dobrega semena letos, s tisti, ki imajo bolj srečo, bodo komaj nabrali par bučjev kornu, ki bo dobra za seme. Farmarji si bodo morali med seboj pomagati, ker dobre kornu za seme ne bo na trgu.

Najboljša kornu, ki smo jo pridelali, piše neki farmar iz Iowe, je bila tista, ki smo jo posadili na njivo, katere je bila preorana že jeseni. Prav malo te kornu je pomorila slana, ker rastla je močna in ji lahka slana ni mogla škodovati. Jesensko oranje je tudi dober način za pomoritev mršesa, gošenje in škodljivih hroščev ter kobilic, katerih ličinke in hube poginejo, ko so čez zimo na površju.

Sekanje lesa v pozni jeseni in po zimski je bolj počasno kakor v poletni dobi, ampak najboljše je les, ki je posekan v tej dobi. Lesa v mrzlem vremenu od sunaj se ne loti mršec, tudi če ostane lubje na njem. Nekateri kmetovalci v stari domovini so še nekaj dali na to, da je les boljše, če posekan ob gotovih danih, ko je luna v začetnem stanju, kar pa menda ne drži.

GOEDNI POŽARI V KENTUCKYJU

Louisville, Ky. — Suho vreme je povzročilo nevarnost, da nastanejo veliki gozdni požari. Gozdni požari so izbruhili pri Irvinu v okraju Estlin in v drugih krajih. Prostovoljni gasilci se trudijo, da te požare omeje.

PORAŽENI KANDIDAT SE JE ZASTRUPIL

Shelbyville, Ill. — John E. Crockett, ki je tu kandidiral za državnega pravdnika in propedel na volilni dan, si je potem vzel življenje s strupom.

HUGHES ZAPUSTI KABINET

Washington, D. C. — V neuradnih krogih se govori, da nemerava državni tajnik Hughes resignirati 4. marca in iti v privatno življenje.

STARA ŽENA JE KLJUBOVA LA 25 POLICAJEM

Spodila je tudi sodnijske biriče s samokresom v roki.

Chicago, Ill. — Pet in dvajset policajev in tucat sodnijskih biričev je po več ko triurnem obleganju ugnalo pet in šestdeset let staro mrs. O'Connor in njene tri buldogle.

Najprvo so prišli sodnijski biriči, da jo postavijo na cesto, ker ni plačala stanarine. Poleg nje so stanovala v hiši še tri stare ženske in en star mož, ki je bil njen stric.

Ko so prišli sodnijski biriči, je v postelji ležala še neka osemdeset let stara žena. Starčka in dveh stark ni bilo doma. Sodnijski birič ji je povedal, da ima nalog, da jo postavi iz hiše. O'Connorja je pa dejala, da naj s sabo odnese nalog in hitro zapusti stanovanje. Peter Trenz, ki je naloževal sodnijskim biričem, je pozval še druge biriče, da izvrši sodnijski nalog. Žena je pa vzela v roke samokres in buldogi so prišli renčati. Sodnijski biriči so se odločili, da je najbolje, ako posežejo policijo na pomoč. Prišle so policijske rezerve. Bilo je pet in dvajset policajev, ampak vsi so ostali v varni daljavi, ko so opazili, da ima starka samokres v rokah in da je pripravljena streljati. Starka jim je pa pravila bridke v obraz in rekla, da ne pojde iz stanovanja do sobote jutraj.

Koučno je prišla policija v hišo s zvijačo. Starka je dovolila v pogovor s častnikarimi poročevalci. Ko so ji častnikariki poročevalci stavili vprašanja, so je zmuznil policaj Fred Ristau od zadaj v stanovanje. Nameril je samokres na starko in nato je saklical ostalim policajem naj vderejo v hišo.

Starko so odvedli na policijsko postajo in proti nji je bila za prirečena tiralnica zaradi nesporodnega obnašanja. 80-letno ženo, ki je bila pri nji na stanovanju, so pa odvedli v dom za stare žene.

POCEPLJENJE JE POGUEA ZA DELAVOR

(Nadaljevanje s prve strani.)

V Manchesteru je prišla organizacija in zdaj protestira proti znižanju mesece, katere je odobrila kompanjka unija tekstilnih delavcev, ki so zaposleni pri Amoskeag kompaniji. Njen boj je odvisen od pomoči, ki jo prejme od Ameriške delavske federacije letošnjo zimo.

Druga organizacija največja po številu članov je American Federation of Textile Operatives, ki ima nekaj tisoč članov v Fall Riverju in New Bedfordu. Ima nekaj moči tudi v Salem, Mass., in v drugih manjših mestih v državi Massachusetts in Connecticut. Ta organizacija je zelo konservativna in zadnje čase je napravila bolj ohlapne stike s raznimi samostojnimi unijami v Novi Angliji in Philadelphiji. Z njo ni odbrava tudi skupne letne konvencije.

Organizacija Amalgamated Textile Workers Union ima aktivno podružnico v Pawtuxet Valleyju, v Rhode Islandu in nekaj raztresenih članov sunaj tega okrožja. V stavki leta 1919 je prišla a velikim hrupom, kasneje je pa izgubila svoj teren, ki ga je zasedla organizacija One Big Union. Ako pride do stavke letošnjo zimo, tedaj zopet prevzame vodstvo v Pawtuxet Valleyju, kjer je vodila boje v letu 1922.

Organizacija One Big Union ima svoj glavni stan v Lawrenceu, Mass. Članov nima veliko.

Tak je položaj v tekstilni industriji. Prav lahko se reče, da niso v nobeni industriji delavci tako razkosani in pocepljeni kot v tovarnah, v katerih izdelujejo tkanine iz bombaža in volne. Na obratno se pa tovarnarji iz severnih in južnih držav združujejo, da bodo še lažje ugnali te pocepljene delavce. Sto in stokrat je bilo povedano, da je pocepljenje delavskega poguba za delavstvo. In sdi se, da ta resnični nauk ne laza ničesar pri tekstilnih delavcih. Zato se tudi tekstilni baroni s njo igračkajo. Njih premoženje vedno bolj narašča, delavci pa vedno bolj obubošavajo. Ta pocepljenost tekstilnih delavcev naj služi drugim delavcem za zgled, kam nesloga privede delavec.

POTREBUJEM

sluškinjo za hišna dela, pri mali družini. Plaša po dogovoru. Oglasite ozrbno ali pismeno na naslov: Frank Ročane, P. O. Box 34, Onslinda, Pa. (Adv.)

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota

izhaja 17. junija 1907. v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODESEK:

Pročednik Vincent Calabar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 103, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Elias Nevah, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Jole Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

FOROTNI ODESEK:

John Underwood, pročednik, 407 W. May St., Springfield, Ill., Martin Zelenkhar, Box 276, Harborton, Ohio, Fred A. Vider, 2405 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill., John Terbell, Box 22, Strabane, Pa., John Gorick, 414 W. May St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Elias Nevah, pročednik, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrecht, Box 296, Moon, Run, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: John Grodzki, 14821 Popper Ave., Cleveland, O.

Anten Suler, Box 104, Green, Kans., za jugozapad.

Man Mars, Box 166, Nabl, Minn., za severozapad.

Milo Zupel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbori:

Frank Zalta, pročednik, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Semrah, 6817 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Zdravstveni odbori:

Pročednik: Frank Alch, 3134 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Jolita Owen, 2638 W. 26th St., Chicago, Ill.

Joe Shuk, 6404 Orion Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Korn, 4233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZOR! — Korrespondenca v gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, so vrli tabele:

VSA PISMA, ki se nanašajo na pošto gl. pročednika se naslovijo: Pročednik S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalne odbora in jednote volne se naslovijo: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V EVE I E BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede posiljevanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaltu, pročedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi pritožbi na gl. porotni odesk se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. May St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, namiznila, oglasni, naročila in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

SE VLADA KONFUELJA IN JASNOSTI NI

(Nadaljevanje s prve strani.)

litidno akeijo Ameriške delavske federacije, ni hotel podati izjave glede ustanovitve nove stranke, ampak James O'Connell, tudi član tega komiteja, je rekel: "Zelo dvomim, da se ustanovi ob tem času trajna tretja stranka, v kateri bo delavstvo eden glavnih faktorjev, s uspehom." Drugi odborniki Ameriške delavske federacije so menili, da konvencija v El Pasu ne bo odobrila ustanovitve tretje stranke.

"Delovno ljudstvo bo plačalo visoko ceno, ker je dovolilo, da je veliki biznis plačal kampanjske stroške," je rekel Fred Best, predsednik organizacije ognjegašev Int'l. Am'n. of Fire Fighters. "Sodišča in administracija bodo zdaj kazala zelo trd obraz. Ako hočemo kaj upati, tedaj je to, da Coolidge živi prihodnja štiri leta."

Richardson, tajnik organizacije ognjegašev, je priporočal: "Zdaj je čas, da se ustanovi prava napredna stranka. Ne hodi naj ime napredna in ne naprednjakov, ampak združiti naj vse delavce in naprednjake proti nazadnjakom."

Med voditelji železniških organizacij ni ustanovitve nove stranke zelo priljubljena reč. Oni soglašajo, da naj konvencija za politično akeijo odbrava svojo konvencijo v januarju, ampak oni upajo, da najdejo v tem času sredstvo, s katerim vplivajo na ameriško politiko. Konservativni med delavskimi voditelji žvekaajo, da bi bil La Follette dobil veliko več glasov, ako bi se na bil združil s socialisti, a v eninisti capu pa priznajo, da so socialisti izvršili skoraj vse delo v zadnji kampanji.

"Previdnost", šepetajo ob tej uri voditelji strokovno organiziranega delavstva drug drugemu v uho. Zdi se, da se bo delavstvo v politiki zopet pocepilo v desničarje in levčarje in da bodo socialisti na levici.

Hrbtena bol

je predznak obilne neaprlike in nikakor se ne sme zanemariti. Vzemite

SEVERA'S LEDSYL

ki je izvrstan stimulant za ledice. Pomaga naravi popraviti obteženi nered, ter ojača hrbtenico v hrbtu vsled obilne neaprlike.

Cena 75c in \$1.50.

Zahvalite v lekarnah.

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Oct. 31-24) pomeni, da vam naročnina poteče na ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljena, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče ustavljen, valed napačnega naslova, pošlite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Nali zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. plačajo za pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago in Cicero za leto \$6.50, pol leta \$3.25, za člane \$5.30.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO
"PROSVETA"
2657 So. Lawdale Ave.,
CHICAGO, ILL.

DA SKUHAŠ DOBRO PIVO. PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, kmeti, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhani vodno je najboljše in najcennejši.

Greotijam, sladničarjem in v prodajalno šoleznino damo primeren posnet pri vsjih naročnikih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Božič

se približuje in vsak, ki se upoam svoji rodiljelcu, otroku, ženi in rojakov, naj se potruži podati jim

DARILO

za veliki praznik.

Za polijam denar v Jugoslavijo hitro, ter varno in plačam v

BINARJIN ali v DOLARJIN
Pišite po cenik.
EMIL KISS BANKIR
123—End Ave., New York, N. Y.
Prodajam "Bifkarts"
Na vingo plačam 4% obrestil
Javni notarski urad!

Fr. Gestrin:

Iz arhiva.

Povest.

(Dalje.)

"Nisem mislil, gospodičina, da umete tudi zbadati," smehljaj se je kodran in zardevši se popraviš si zlato kovane naočnike.

"Čemu sem se neki zardevl?" mislil si je.

"Torej ste res vsi moški jednaki?" šaljiva se je Anica. "Niti mislila nisem vas, da ni opasila nisem, da nosite naočnike."

"Prav dobro, prav dobro! Saj pravim, izvrstno umete zbadati!" vzkliknil ji Lovro. Jezilo ga je, da ga mlada deklica spravlja v zadrego.

"Lepo to!" začel se je zdaj za hrbtom kodranovim glas oskrbnikov. "Le počakaj, dekle, materi te zatožim, da se na samem pogovarjanju s moškimi, preti je s šaljivim naglasom."

"Gospod Sirec? — In tako oboroženi, kakor bi šli na Turka," nagovoril je kodran prišleca z vidnim veseljem, ker ga je rešil iz neprijetnega položaja.

"Da, na Turka, a na domačega. — Gori v Soteski (tako se je imenoval kraj, kjer so se stikalo vzhodje obeh hribov) napravljala Studena jezera," razlagal je Sirec. "Samotno in mirno je ondu, in divje rase so tam doma. Zato pa zahajajo tja tudi tatinski lovci in šel sem pogledat, ne ujamem li česa, bodisi rača, bodisi tat. A dobil nisem ničesar," pristavil je navidezno žalosten in snel puško dvocevko z rame.

"Jaz pa sem iskal Pavla in našel tu-le gospodično," dejal je kodran.

"O, Pavla ne najdete todi! Le redkokdaj zaide v park," pripovedoval je oskrbnik. "Obično je po kosilu na vrtu. — Ali, pojdiva ga iskat!"

Sirec je naložil hčerki svoji puško in torbo, da ji odnese v grad, in se napotil z doktorjem na vrt.

Pod jablano sta našla v travi iztegnjenega Pavla — spečega. Ob vzglavju mu je ležal zvezek "avstrijskega zakonika".

"Hej, justitia spi!" vzkliknil je kodran in prijel druga svojega za roko.

Pavel se je vzbudil in začudeno pogledal okrog sebe. Ko se je nekoliko vzdramil, vstal je in šel z očetom in prijateljem in grad.

Po južini sta odšla Lovro in Pavel peš v Lesnice. Prej pa je šel Pavel naročil, da ju k večerji ne bode, in da pride ob deseti uri šimen z vozom k županovim.

Prišel do županovih, stopil je Pavel sam v hišo, doktor pa je odšel na pošto, da odda pisma.

V "gospodski" sobi je sedela Jelica sama in šivala.

Ko je vstopil Pavel, zardeva se je do pod las. Odzdravila mu je tiho, a pogledala ga ni.

Nekaj časa sta molčala oba. Videlo se je, da je obema bilo to slučajno srečanje brez prič nekamo tesno, neprijetno.

"Moški smo nekako, kakor bi se mogli," dejal je končno Pavel in sedel na svoje mesto.

Hotel je izreči te besede prezirno, a namesto prezirnosti se je začel iz njih boljše zamolkla žalost.

"Ženili morda, a možili ne," odgovorila je Jelica.

"Kdo?" vprašal je Pavel s čudno plahim glasom.

"Kdo, nego gospod Pavel Sirec!"

In dekle je sklonilo še nižje glavo, da bi ljubimec ne videl solz, ki so ji zabližale v lepih očeh.

Sirec jo je hotel baš vprašati, kje je šla to novost, ko sta stopila v sobo kodran in — Zgaga.

Lekarnik je ujel doktorja na poti s pošte in se mu pridružil, kakor obče znan nadležnež v "Ibam forte via sacra..."

Pristopiti je moral kodran čitalnici, in val izgovori, da najbrž ostane le nekaj mesecev v Kotu, opravili niso pri lekarniku ničesar.

Dasi je imel Pavel Lovreta rad, kakor nikogar na svetu, vendar bi ga bil v tem trenutku videl rajši na robu sveta, nego pred sabo.

Udati pa se je moral svoji usodi in prisesti obema prišlecema. Razpeli se je pogovor o raznih, za našo povest malovažnih stvarih.

Da pa je hotel Zgaga vedno vse najboljše vedeti, mislilo si cenjeni bralci lahko po tem, kolikor ga pozna.

Jelica je odšla skoro iz sobe. A tudi zdaj se ni ogirala na Pavla.

Polagoma so prihajali vsakdanji gostje in zasedli prostore okrog podolgovate mize, pri kateri so sedeli naši trije znanci.

Prišel je tudi daveni nadzornik Matija Koprivec s svojo soprogo. Pavlina, soproga Kopriveva, bila je krasna gospa osemindvajsetih let. Nečini obraz je zalivala lahna rdečica. Globoko temne oči pod lepo obočeni obrvi so razodevale strašno žensko. Le sarkastično zaokroženi polni ustni sta vplivali nekako neprijetno na opazovalce.

Sedela je poleg svojega soproga, a kakor se je videlo iz tistega, vendar živga razgovora z odvetniškim koncipijentom doktorjem Orlov, sedečim ob nje desnici, ni se brigala mnogo zanj.

Doktor Božidar Orel, tridesetleten, plavalas mož z gladko obrtjo brado, bil je koncipijent pri lesniškem advokatu Andreju Žrjavu. V istini pa je bil on advokat, kajti gospod njegov radi velike starosti in bolehnosti še ni mogel opravljati posla svojega.

Zunanost Orlova je bila taka, kakršnih vidimo na stotine vsak dan. Vender je bil "dobra partija", in to je največ veljalo pri lesniških možih željnih gospodičinah, katere je sosebno jezilo, da se mladi doktor ne briga za nobeno niti za polovico toliko, negoli za gospo Koprivevo.

"Vi, gospod profesor," obrnila se je končno Pavlina k Lovretu, "prijedite tudi z izletom čitalnice naše!"

"Da, res, gospoda," segel ji je Zgaga v besedo. "Skoro bi bil pozabil! Čitalnica napravi početkom bodočega meseca kakor vsako leto izlet. In sicer pojedmo letos v Sotesko. Pevci se že uče pesmi, in Lisjak bode predstavljaj komičen prizor. Midva z gospodom sodnikom bodeva pa kuhala guljaš, kaj ne, gospod sodnik?"

"Kako pa, kako pa!" smehljaj se je sodnik majhen, debelusen stavec.

"Vi pojedete, gospod profesor, seveda! A ne pričakujte mnogo! Zabave vsaj jaz ne nahajam nikake na teh vsakoletnih izletih. Udeležiti pa se jih moramo, sicer bi nam tu-le gospod Zgaga, očital, da nismo narodni," dejala je Pavlina afektirano in s prozorno, dolgo roko, na kateri ni bilo poročne prstane, odstranila v oči si sileče lasce.

Zgaga je hotel odgovoriti, ali kodran ga je prehitel.

"Meni je vsaka izpremena v življenju prijetna, gospa milostiva," dejal je, "in zato se udeležim izleta. Tudi me mika videti Sotesko, o kateri sem že čul."

"Oh, gotovo vam je razkladala gospoda Pavla sestra, kako romantično je ondu. Temno jezero, stari borovi, žalobne vrbe, in t. d. in t. d.," smehljala se je Pavlina. "Seveda, oči mladega dekleta to vse drugače vidijo, nego mi!" pristavila je z glasom, in katerega je bilo čuti: "Poglej me, saj tudi jaz nisem stara!"

"Ne, gospe! Gospodičina Anica mi ni ničesar omenila o Soteski. Pripovedoval mi je gospod oskrbnik, da je ondu mnogo divjih rac —"

"In zajcev in arn!" vteknil se je v pogovor okrajni komisar, petinidesetleten mož z zabuhlim obrazom in topimi očmi. "Tamkaj je ujel lani o Božiči Strnad dva zajca, ne da bi bil izprožil puško."

"Kako pa je to bilo, kako?" vprašali so vsi posmerujoč se skrivaj.

"Neverjetno, a vendar res!" dejal je komisar, vesel, da se je tudi on edenkrat oglasil.

V tem je vstopila županja z Olgo. Sedli sta med Koprivca in njegovo soprogo.

Županja, meroma petdesetletna gospa z črnimi lasmi in afektiranim vedenjem, začela je pogovor s svojo hčerjo Ano.

"Poslušajte torej!" zakričal je komisar, jezen, da mu je novi prihod motil poslušalec.

"Poslušajmo, poslušajmo! — Paš! — klical je smehljaje se okrajni sodnik.

Pavlina je pomežnila gizdavo Orlo.

Vedela je, da ji je priroda podarila lepe oči, in rada je kokečirala z njimi.

"Lansko leto o Božiču saj pomnite, ko je bil tisti veliki lov, na katerega so prišli tudi lovci iz ljubljane? Torej lansko leto o Božiču je šel tudi Strnad na tisti lov. Šli so v Sotesko. Vsakemu so odkazali reditelji svoje mesto, in Strnad je moral stati baš pri jezuru. Čakal je in čakal, a od nikoder ničesar. Glad ga je že grudil, zato sede poleg grma in privleče iz torbe kos sira in peto kruha. Kar začuje za sabo glasno lajanje. Pa se podili dva zajca po brdu nizdolu. Strnad je skočil po konci, zgrabil puško — pa bilo je že prepozno. Ko je namreč premišljal, bi li pomeril na zajca ob svoji desnici, ali na ona ga ob levici, pridrevila sta oba še do jenerovega brega. Ker pa nista mogla naprej, obrnila sta se oba proti grmu in igrinji v njem. Strnadu se je zdelo vendar čudno, da nobenega ni iz grma. Pogleda torej in kaj vidi? — Oba zajca sta bila mrtva, u-bi-ta! Pri-

tekla sta z glavama tako močno drug proti drugemu, da sta se ubila."

(Dalje prihodnjic.)

Anatole France:

Črni hlebčki.

V tistih časih je bil Nicolas Nerli bankir v plemiškem mestu Florenci. Ko je jutraj prvič zvonilo, je sedel še za svojim pultom, ko je zvečer odklenalo, je sedel še vedno in pisal vse dni številke na svoje tablice. In če ni posojal cesarju in papežu. In če ni posojal tudi vragu, je stori to samo zato, ker se je bal, da bi z zlobcem utegnil imeti alabe kupčije, ker je preveč zvit. Nicolas Nerli je bil drzen in nezaupljiv. Pridobil si je bil velika bogastva in odri mnogo ljudi. Zato so ga v mestu Florenci zelo častili. Stanoval je v palači, kamor je šel, ki jo je Bog ustvaril, stajala samo skozi temna okna. In to je bilo pametno, saj bogatstvo stanovanje mora biti kakor trdnjava, in tisti, ki posedujejo velika premoženja, ravnojo razumno, če branijo z močjo, kar so si pridobili z vrljajo.

Palača Nicolasa Nerlija je bila torej opremljena z omrežji in verigami. Znotraj so spretni delavci poslikali stene s podobami, ki so predstavljale čednosti v obliki žensk, patriarha, preroka in kralje Izraela. Preprogi in zastori, razpeti po sobah, so nudili očem zgodovino Aleksandra in Tristana, kakor je pripovedujejo romani. Nicolas Nerli je razkazoval svoje bogastvo v mestu med ubožnimi ustanovami. Postavil je tik onstran obzidja bolnice, katero pročelje je v kipih in slikarjih predstavljalo najčastnejša dejanja njegovega življenja. V zahvalo za denarna vrste, ki jih je naklonil za dozdavo božjega hrama Sainte-Marie-Nouvelle, je visel na kornu te cerkve njegov portret. Naslikali so ga klečečega, aklenjenih rok, pred nogami presvete Device. Vsakdo ga je lahko spoznal po čepici iz rdeče volne, po kožastem plašču, po rumenem, zamaženem obrazu in po majhnih, živahnih očeh. Njegova ženica, Mona Bismantova, poštenega in žalostnega izraza — mislil bi, da ni nikdar nikogar razveselila — je bila naslikana na drugi strani Device, ponižno zatopljena v molitev.

Ta mož je bil eden prvih državljanov republike. Ker ni nikdar govoril zoper zakona in ker se ni nikoli brigal za reveže in za tiste, ki so jih dnevi mogote obsojili k denarnim kaznim in pregnanstvu, mu ni nič moglo v oči in mnenju uradnikov zmanjšati spoštovanja, ki si ga je bil pridobil z bogastvom.

Ko se je nekako pozimi zvečer pomeže kot ponavadi vrnil v palačo, ga je na pragu pred vrati obkolili trop napol golih beračev, ki so mu molili roke.

Zapodil jih je s trdimi besedami. Toda lakota jih je naredila divje in krzne ko volkove. Postavili so se v krog okoli njega in se ga z jadikuječim in hripavim glasom prošili kruha. Sklonil se je, da bi pobral kamen in jih zaladal vanje, ko je ugledal enega svojih služabnikov, ki je nesel na glavi jerbas črnih hlebcev, namenjenih za služinčad v hlevu, v kuhinji in na vrtu.

Namignil je kruharju, da naj pride bliže, segel z obema rokama v jerbas in vrzel hlebčke med ubože. Potem je stopil v hišo, legel in zaspal. V spanju ga je zadel mrtvoud in umrl je tako naglo, da je mislil, da še leži v postelji, ko je že ugledal v kraju "nemem od tolike svetlobe", svetega Mihaela, razsvetljenega od luči, ki je izhajala od njegovega telesa.

Arhangel je držal tehniko v roki in obojeval skodeli. Ko je Nicolas Nerli spoznal na težji strani dragulje vdor, ki jih je pridiral za zastavilo, potem množico

trebnikovih odrezkov, ki si jih je nepravilno polastil, in pa izvestne zelo lepe zlatinke, ki jih je imel samo on in jih je pridobil z odtarostvom in tihotapstvom, je mislil, da zdaj sveti Mihael tehta njegovo že poteklo življenje. Postal je pozoren in skrben.

"Gospod sveti Mihael," je dejal, "če dajete na eno stran vse dobiček, ki sem ga imel v življenju, položite, prosim, na drugo stran še lepe ustanove, s katerimi sem javno dokazoval svojo pobožnost. Ne pozabite brama Sainte Marie-Nouvelle, h kateri sem priknal dobro tretjino, pa tudi ne bolnice onstran obzidja, ki sem je sezidal prav vse iz svojih denarcev."

"Ne bojte se, Nicolas Nerli," je odgovoril arhangel. "Ne bom ničesar pozabil."

In s svojimi slavnimi rokami je položil v najlažjo skodelo cerkev sv. Marije in bolnico s pročeljem okrašenim s slikarji in slikarji mi. Ampak pladenj se ni nič zal.

Bankir se je živo vznemiril. "Moje sveto Mihael," je pozval, "pohitite se kaj, saj še niste na to stran tehtnice dali nič mojega lepega kristnega kama od svetega Janeza, niti lece od svetega Andreja, kjer je tako na ravno upodoben krst našega gospoda Jezusa Krista. To je dele ki me je zelo mnogo stalo."

Arhangel je dal krstni kamer in prižnico nad bolnico, toda skodela se ni ponažala. Nicolas Nerli je občutil, da mu orošajo čelo mrz pot.

"Moje sveto Mihael," je vprašal, "ali dobro veste, da je vaš tehnik pravilna?"

Sveti Mihael je smeje odgovoril, da njegova tehnik ni narajena po modelu, ki ga rabijo priške zastavljalnice in beneški menjači in da ji zato nikakor ne nedostaja natančnosti.

"Kaj," je zavzdihnil Nicolas Nerli ves prepaden, "ali res stolnica, ta prižnica, ta krstni kamen in bolnica s vsimi posteljami vred ne tehtajo več kot slamnat bilka ali pa ptičji puh?"

"Saj vidite, Nicolas," je odgovoril arhangel, "do zdaj tež vaših krivic zelo presega lahne breme vaših dobrih del."

"Torej bom moral v pekel," je dejal Florentinec.

In njegovi robove so šklepetali od groze.

Potrpiljenje, Nicolas Nerli, je povzel nebeški tehtač, "potrpiljenje! Še nima končala. Ostan nama še to-le."

In presrečni Mihael je vzdrle hlebčke, ki jih je bil bogati prejšnji večer vrzel beračem. Položil jih je v skodelo dobrih del, ki se je hipoma ponažala, medtem ko se je druga dvignila, da stoji skodeli ostali v isti višini. K zalec se ni nagibal ne na desno niti na levo plat in igla je kazala popolno enakost obeh pez.

Bankir ni verjel lastnim očem. Slavni arhangel mu je rekel: "Vidiš, Nicolas Nerli, ti nisi goden niti za nebesa niti za pekel. Pojdi, vrni se v Florencio. Pomeži v svojem mestu hlebčke, ki ti jih dal z lastno roko, ponoči, d te nihče ne bo videl, pa boš rešil. Zakaj nikakor ne zadostuje, da se odpre nebo lopovu, ki se skesal, in počestnici, ki se je zjela? Božje usmiljenje je m skokno: rešilo bo celo bogatino. Bodi ti ta bogatin. Pomni hlebčke, ki so, kakor vidiš, tako težki na moji tehni. Pojdi!"

Nicolas Nerli se je prebudil postelji. Sklenil je, da se bo vrnil na arhangelovem nasvetu, da bo pomnožil hlebčke ubožem in tako prišel v nebeško kraljestvo.

Tri leta, ki jih je še preživel v zemlji po svoji prvi smrti, je bil usmiljen siromakom in velik milostinar.

Povest "Finnale Higgins" razkazuje dušo ameriškega proletariata ob času velike vojne. Dobi pri Knjižni matici S. N. F. J.

VAŠI POSLI — NAŠI POSLI.

Kadar pošljate denar v stari kraj, bodite v dinarjih, hrah, avstr. kronah, ali dolarjih, skrbite, da bodo Vaši posli — naši posli.

KADAR pošljate v stari kraj, ali kateri od Valih znanov, je najbolje, da se obrnete na nas in Vaša skrb za vse potrebne listine in za udoben potovanje bo — naša skrb.

Kadar ste namenjeni dobiti kake osebo iz starega kraja, poverite celo sadaro nam in Vaše delo bo — naše delo.

Kadar vam je treba kake listine na stari kraj, ali kadar imate kak drug posel s starim krajem, ne pomislite se obrniti na nas in Vaše opravilo bo — naše opravilo.

Za vsa nadaljna pojavnja se obrnite na

SLOVENSKE BANKO

ZAKRAJŠEK & ČESARK,

70 — 9th Avenue, New York, N. Y.

Ivo Šorli:

ZADNJI VAL.

(Dalje.)

Takoj prvo vprašanje vas bo najbrže osupilo. Toda je vse zamen in ne morem mimo njega. Gospod, ali ste se glede gospodične Stane že odločili ali se še niste?"

Kaj? Zdaj še ta? Res je bil videti bolj ponižen, nego pederzen, prej prosilec, nego grozilec; res tudi, da ga je opravičevala silna razburjenost; a to vprašanje, tako naravnost bujnjuno vame, je bilo vendar preveč nepričakovano.

Toda ni mi dal, da se šudim, da vzkripiš že celo ne.

"Ne, ne še odgovarjati!" je naglo povzel. "Poslušajte me prej! Hočem vas namreč prositi, zarotiti vas pri vsem, kar je vam sveto, da se odločite! Več, če je le mogoče: da jo ... da jo sprejmete vi ... Če morete namreč. Če ne, povejte, da poskusim jaz, da poskusim Hrast, da poskusim kdorkoli, samo da jo odvrnem od te stranske namere! Toda ne, saj vi še ne veste ... vi še ne veste, da gre za življenje in smrt!"

Pri teh zadnjih njegovih besedah se mi je moral obraz tako izpremeniti, da je stalo na njem več, nego bi bilo stalo, če jaz še ne bi bil vedel, o čem govori.

Do skrajnosti osupel, zmeden, presenečen je zato strmel vame.

"Kaj! Vi morda še veste? Veste morda že dolgo časa? In se ne ganete? Nečete storiti ničesar, da preprečite? Jo morda celo sami suvate v prepad, jo morda ..."

Njegovo besno kričanje, že rjovenje me je hipoma iztreznilo. Kaj naj si mislijo ljudje v hiši? In naposled, čemu je bilo treba tako vpiti? In saj je bilo videti, da se vsak hip zakadi vame!

"Stojte!" sem rekel strogo. "Ali veste, v čigavi hiši ste? Kje ste vi prav za prav učili manir?"

"Tu ne gre za hiše, ne gre za manire! Tu gre za bitje, ki je vredno več nego vse hiše sveta in vse tako zvané manire!" je vzkliknil, a vendar še nekoliko ukročen.

"Vem sam vse to in ni treba, da mi vi pripovedujete!" sem dejal. "Toda zdaj se, da je sploh treba najprej vam poslušati mene! Ne vem, koliko veste vi; toda najbrže ne veste tega, kar je glavno: da stvar namreč še ni tako silna. Imamo še celih trinajst dni in med tem ... ne med tem: že danes se vse uredi! Zato sedite in dovolite, da se razgovoriva trezno in dostojno!"

Bulječ vame je sedel in zahropel:

"Še trinajst dni? Kdo pravi to? Trinajst dni?"

"No, vidite, da sem zadeli! To je, da jaz veš vem! Ali prav za prav: i jaz morem le skleniti, kakor gotovo tudi vi. Ujel sem namreč od dveh prilikah, da je omenila prvi junij kot poseben dan; vse drugo potem zaključujem iz njenega vedenja te zadnje čase. A kaj povejte vi?"

"Jaz? Čakajte, gospod doktor! Vsega ste me zbegali ... To se pravi, tega, kar ste zdaj povedali, prav za prav nisem pričakoval ... Iz tistega najnovega nastopa vam je znano, da sem naposled domel, kdo izmed nas treh je izbran ..."

"ami ali po Szaalugi koga drugega?" sem ga ustavil.

Pomislil je za hip, potem skoraj osorno odgovoril:

"To je slednjiš včasno. Skraja sem bil presenečen, potem se mi je zadelo vse popolnoma naravno. Vem, da so ženske, ki jim skoraj bolj ugajajo starejši moški, ker paš gledajo prej na notranjo, nego na zunanjo stran. Maurusa Jokaya je vzela čisto mlada gralka, Gerharda

Hauptmanna sem zadnjič videl naslikanega s ženo, ki bi ji bil skoraj lahko ded; potem ..."

"In sto in sto primerov bi vam že jaz navedel," sem ga prekinil, ker me je zanimalo seveda veliko preveč, zakaj je tako nemadno prišel. "Toda to so bili val znameniti možje!" sem pristavil.

"Vi, gospod doktor, veste sami najbolje, kaj ste in kaj niste!" se je podvžal. "Boljši del teh deklet se gotovo ni oklenil takih mož, ker jih je občudoval svet, ampak ker so jih občudovali one. Izmed takih žensk je tudi Stana. In jaz, pravim, sem nazadnje vse razumel. Tem lažje razumel, ker se je zgodilo nekaj podobnega takrat, ko sem bil še oficir in si je lepo in bogato dekle naposled izbralo našega polkovnika preko desetih mlajših snubcev. A naj nadaljujem o Stani! Doumel sem torej, kako je? njo; a kakor sta videli sami, je to moj ogenj podžigalo le še bolj. Nisem našel več miru. Vrag vedi, ali ni to še nekoliko iz mojega prejšnjega poklica, ko smo se po dolžnosti urili, kako se zavzemajo utrdbe, zasebno pa, kako se zasledujejo ženske!" se je nasmešnil skoraj srdito.

"Ne morem torej reči, da sem izgubil vsako upanje," je čez hip povzel. "Saj veste, kak je mlad človek: še proti ljudem svoje starosti, lepšim in boljšim, ga ne zapusti neka domišljavost. Poleg tega sem tudi dobro opazil, da med njo in vami ne more biti vse v redu. Vsak dopoldan namreč sem jo čakal, skrit za grmičkon nad samotno klopico v gozdu za njeno vilo, kamor je prihajala, če ni bilo le prelabo vreme. In sem videl, kako je cele ure žalostno strmela sem gor proti vaši hiši in kolikokrat si je obrisala celo oči! ..."

Če ne bi bil imel z vami tistega razgovora, bi si bil moral misliti, da samo ne razumete — to je, da se glede na svoja leta ne morete povzpeti do misli; tako krasno, duhovito, izobraženo in še bogato dekle prezira vse drugo, ne smeje hrepenju stoterih mlajših in si je izbralo mene! Tako pa ... no, tako sem vas moral imeti — oprustite! — samo za krutega starega pajka, ki se pase na vzdrhtevanju uboge majhne mušice; ali pa za trdo mumijo, ki je nič več ne gane. Če hočete celo za hladnega laži-filozofa, ki sedi gori nekje nad zemljo in gleda z zasmehom na uboga zemakega držvika, zvijačoga se pod njegovimi nogami! ..."

Na vsak način sem čutil takrat do vas naravnost besno sovraštvo; obenem pa tudi enako zadoščanje, da trosi tako bitje bisere svojega duha in sreča pred brezšutnega malika ...

Pozneje sem se poskušil vmisli v vaš položaj in sem začel razumevati, da ob svoji ostrini inteligenci trezno presojate vse razmere, smatrate vse skupaj le za časno zmoto od njene strani, vidite poslednje posledice — in čakate, ali se bodo žrtve svoje domišljije ne iztrezne ...

Zdaj, ko sem čul iz vaših ust, kar sem čul, se mi zdi, da sem moral imeti približno prav. Še le potem, ko ste sprevideli, da se rodi iz vsega lahko še stokrat večje gorje, ste se menda odločili, da sprejmete, kar vam usoda naravnost vsiljuje ... In zdaj sem tudi jaz tisti, ki vas prosim, da ne odlašajte dalje! Ker je ura, kakor se reče, že tri četrti na dvanaest — ako je namreč res tisto o "trinajstih dneh" ... Pomislite pa, da taka roka kazalec lahko sama premakne in prikljče polno — ali če hočete — polnoč, kadar sama želi celo! ..."

"Najprej moj poklon vašim ostrovidnosti!" sem rekel, ko se je nenadoma ustavil. "To, kar ste spoznali na koncu, se približno zлага z resnico. Potem moje globoko in iskreno spoštovanje vaših plemenitosti, če smem tako reči, da ste se na način in v meri, za mladega človeka še celo čisto neobičajni, premagali in pozabili nase. Da, da zdaj mislite še samo še na ubogo dekle ..."

(Dalje prihodnjic.)